

Oponentský posudek na bakalářskou práci Lucie Řádkové „Nevědomá spiritualita z pohledu vybraných psychologických směrů“

Autorka si zvolila aktuální, zajímavé a důležité téma, dotýkající se jednoho z neuralgických bodů duchovního života současné západní kultury. Práce svědčí o pozorném studiu odborné literatury, je kvalitní po jazykové a formální stránce.

Přesto mám zásadní pochybnost o tom, zda autorka splnila vytčený cíl a skutečně vysvětlila to, co vlastně míní klíčovým pojmem své práce, „nevědomou spiritualitou“.

Autorka totiž směšuje několik konceptů, z nichž některé spolu jistě úzce souvisejí, avšak je nutné mezi nimi rozlišovat, jinak dochází k zmatkům. Mám na mysli:

- religiozita jedince vychází z kolektivního nevědomí (Jungův koncept)
- institucionální náboženství je na ústupu, jeho místo spíše zaujímá spiritualita
- náboženství může být vytlačeno z veřejného života či kultury určité společnosti a stěhuje se do „nevědomí“ této společnosti
- existuje náhradní religiozita v životě jedince (idolatrie, zbožštění sekulárních fenoménů)
- existuje náhradní religiozita v životě společnosti (idolatrie, zbožštění sekulárních fenoménů)
- dojde-li k potlačení spirituální dimenze života určitého jedince, může dojít k poruchám jeho psychiky
- existuje difusní spiritualita a náboženská, neorganicky spojující různé tradice a také náboženství, spiritualitu, léčitelství, rozvoj osobnosti a psychoterapii (New Age)
- existuje široká škála „hledáčů“ či „něčistů“ mezi ateismem a tradiční religiozitou
- existují jevy, které zpravidla nejsou vnímány jako náboženské či spirituální, ale religionista je na základě určitých znaků může označit za „anonymně“ náboženské či spirituální

Zdá se mi, že autorčin původní záměr byl studovat především poslední z uvedených jevů, ale při reprodukování konceptů Junga a Frankla se tento záměr poněkud vytratil a byl nešťastně překryt zmínkami o dalších možných konceptech, aniž byla hlouběji objasněna souvislost, event. rozdíly mezi nimi. Něco jiného je „nevědomé“ ve smyslu „vycházející z nevědomí“ (a jakého?), něco jiného „nevědomělé“ a i „nevědomělé“ opět může mít řadu různých významů (nereflektované; nedefinované coby spirituální aj.)

Také ve složité problematice vztahu náboženství a spirituality se autorka poněkud „utopila“. (Odtud další možné námitky: Nejde u oněch krypto-spirituálních či kvasi-spirituálních jevů, které autorka uvádí, spíše právě o krypto-náboženství a kvasi-náboženství? Neuplatňují se v onom zbožštění sekulárních jevů spíše prvky *náboženského* uctívání, rituálů apod. než prvky skutečně „SPIRITUÁLNÍ“?)

Bodové hodnocení:

1) Struktura argumentace.

Vymezení pojmu a tudíž i hlavní linie argumentů jsou značně konfušní (3 body)

2) Formální úroveň.

Práce splňuje požadované předpoklady po formální stránce - stylistickou úroveň i poznámkovým aparátém. (8 bodů)

3) Práce s prameny.

Interpretace názorů Junga a Frankla je velmi solidní, avšak chybí jasná provázanost s vytčeným tématem (5 bodů)

4) Vlastní přínos.

Viz bod 1 (4 body)

5) Obecný přesah práce.

Práce nastoluje závažné otázky, ale málo přispívá k jejich řešení (4 body)

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako velmi dobrou (24 bodů) .

Prof. PhDr. Tomáš Halík ThD

V Praze 26.8. 2013